

Praten over handelingsverlegenheid

'Gedragswerk' wil, daar waar dat nodig is, de handelingsbekwaamheid vergroten van al diegenen die een rol spelen rondom leerlingen met gedragsproblemen. Hiertoe wordt allereerst de huidige situatie in kaart gebracht. Deze inventarisatie vindt plaats vanuit de hieronder beschreven zienswijze.

'Gedragswerk' ziet verandering als een proces van bewustwording van mensen die op de een of andere manier een rol (dienen te) spelen in het realiseren van passend onderwijs voor leerlingen met gedragsproblemen. Bij veranderingstrajecten spelen mensen een cruciale rol. En dat maakt dat drie elementen van doorslaggevend belang zijn:

1. De noodzaak van de verandering moet helder zijn. Alle betrokkenen moeten overtuigd zijn van het belang van de verandering. Oftewel waarom **moeten** we veranderen? Hier speelt kennis, als voorbereiding, een belangrijke rol.
2. Alle betrokkenen moeten inzien dat de verandering voordelen heeft. Hierdoor zullen zij ook **willen** veranderen.
3. Tot slot moeten alle stakeholders in staat zijn om het gewenste gedrag ook daadwerkelijk uit te voeren. Zij moeten het **kunnen**.

Dit betekent dat handelingsverlegenheid op deze drie niveau's van het kennen, kunnen en willen, kan worden gedefinieerd. Het is daarom van belang om bij de start van een veranderingstraject op deze niveau's in kaart te brengen welke stimulansen en belemmeringen hier een rol spelen. Hoe ziet de balans tussen handelingsverlegenheid en – geschiktheid er uit?

Met als vertrekpunt de resultaten van deze inventarisatie kan worden bepaald welke maatregelen nodig zijn. Dient de nadruk bijvoorbeeld eerst en vooral te liggen op het vergroten van de kennis over de noodzaak van de verandering? Behoeven de voordelen voor alle betrokkenen meer aandacht dan zij tot nu toe krijgen? Zijn alle voordelen bekend? Of gaat het er veel meer om de noodzakelijke voorwaarden te scheppen, zoals het aanleren van de benodigde vaardigheden, of het verstrekken van de benodigde tools?

'Gedragswerk' kiest daarmee voor een aanpak waarin rekening wordt gehouden met het gegeven dat betrokkenen verschillend in het (veranderings)proces staan. De werkwijze die wij gebruiken, is zeer praktisch, gevarieerd en met grote aandacht voor het ontwikkelen van voldoende draagvlak. Kenmerkend voor onze werkwijze is daarom de interactieve aanpak en de actieve participatie van alle betrokkenen.

Daarnaast kiest 'Gedragswerk' voor een integrale benadering waarbij de perspectieven van alle betrokkenen worden verenigd. Want motivatie betekent voor iedereen 'de mogelijkheid tot identificatie met de waarden en doelen van het gemeenschappelijke initiatief. En

daarvoor is nodig dat professionals hun werk op de goede manier kunnen doen en daaraan satisfactie ontlennen. Wat vereist dat de samenwerkende veldpartijen successen boeken en dat doelgroepen en andere belanghebbenden tevreden zijn over resultaten en de wijze waarop deze worden gerealiseerd. Het gaat er daarbij niet om één van deze partijen tevreden te stellen, het gaat er om alle partijen voordelen te bieden.

De sparring partners en hun regionale gesprekspartners bespraken regelmatig de aanwezige handelingsverlegenheid rondom leerlingen met gedragsproblemen. Inventarisaties van handelingsverlegenheid werden uitgevoerd met onderstaand ordeningsschema.

Rondom leerling(en): *(om welke specifieke leerling of groep van leerlingen gaat het?)*

Kennen?	Kunnen?	Willen?

Resultaat door verbinden